

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **Ing. J. M.**, zastoupený Mgr. Dagmar Beníkovou, advokátkou se sídlem Legionářská 797/3, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka Olomouc, ze dne 27. 9. 2012, č. j. 76 A 11/2011 – 14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 2.904 Kč, a to k rukám advokátky Mgr. Dagmar Beníkové, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 27. 9. 2012, č. j. 76 A 11/2011 - 14, zrušil rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „stěžovatel“) ze dne 17. 1. 2011, č. j. KUOK 6908/2011, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále jen „účastník řízení“) a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále jen „magistrát“) ze dne 17. 9. 2010, č. j. SMOI/AŘMV/2/1584/2010/Hub, kterým byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ust. § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o přestupcích“), a byla mu uložena pokuta ve výši 12.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí. Tohoto přestupku se měl dopustit tím, že dne 4. 6. 2010 kolem 19:26 h řídil osobní motorové vozidlo po předchozím požití alkoholických nápojů, resp. v době, kdy byl ještě pod vlivem alkoholu, když byl zastaven hlídkou Policie ČR a podrobil se dechové zkoušce s pozitivním výsledkem 0,45

g/kg alkoholu v dechu, po odečtu technické odchylky tedy 0,21 g/kg alkoholu. Tímto svým jednáním porušil ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že shledal důvodnou žalobní námitku, že metodika ministerstva dopravy č. j. 285/2009-160-OST (dále jen „metodika“), na které správní orgány obou stupňů odkazovaly, nejsou založeny ve správním spise, nejsou ani veřejně přístupné a není zřejmé, kdo je vydal. Účastník řízení s nimi nebyl seznámen. Správní orgány rovněž pochybily, pokud neprovedly důkaz návodem k přístroji AlcoQuant 6020, když se účastník řízení dožadoval dodržení 15 minutových přestávek mezi jednotlivými dechovými zkouškami. Tyto vady způsobují podle krajského soudu nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

Pokud se stěžovatel s námitkou týkající se závěrů posudku předloženého účastníkem řízení vypořádal tak, že znalec nemá příslušnou technickou odbornost, k tomu krajský soud uvedl, že přitom pominul, že tato námitka se netýkala technického stavu analyzátoru, ale výstupů z něj. Další vadu řízení shledal krajský soud v tom, že správní orgány vyloučily z posouzení věci první zkoušku a spáchání přestupku opřely pouze o druhé a třetí měření alkoholu v dechu, a to bez dostatečného zdůvodnění a neprovedení případné čtvrté dechové zkoušky. Přitom není zřejmý důvod nezohlednění výsledku první dechové zkoušky. K odkazu účastníka řízení, že byl ovlivněn kouřením, krajský soud uvedl, že platí zásada zákazu sebeobviňování a žádné tvrzení účastníka řízení nezbavuje správní orgán povinnosti řádně zjistit a posoudit skutkový stav. Stěžovatel se na str. 5 ve druhém odstavci ztotožnil se zjištěním skutkového stavu z druhé a třetí dechové zkoušky (kvůli vlivu kouření) a na str. 6 na konci prvního odstavce argument správního orgánu I. stupně o ovlivnění kouřením popřel. O nesprávném technickém provedení měření (zejména s ohledem na časové odstupy), svědčí i zaznamenání časových údajů měření. Podle záznamů byl účastník řízení ve stejnou dobu hlídkou policie zastaven a ve stejnou dobu byl vytištěn údaj z přístroje o měření alkoholu v dechu. I tento nesoulad vnáší další pochybnost do provedení měření, a tedy ohledně zjištěného skutkového stavu. K vyloučení první zkoušky je podle krajského soudu třeba přihlídnout k posudku ze dne 31. 8. 2010 doc. MUDr. Svatopluka Loyky, CSc., znalce z oboru zdravotnictví, se specializací soudní lékařství předloženému účastníkem řízení. Magistrát se s tímto posudkem argumentačně vypořádal tak, že proti jeho závěrům postavil závěry své a zejména poukázal na to, že vzal v potaz druhé a třetí měření, které splňuje podmínky metodiky, tj. rozdíl do 10 % mezi jednotlivými naměřenými hodnotami. Stěžovatel argumenty znalce k funkčnosti přístroje odmítl s tím, že nedisponuje příslušnou odborností k posuzování míry přesnosti dechového přístroje a po věcné stránce se touto námitkou ve skutečnosti odmítl zabývat. V tomto spočívá podle krajského soudu pochybení, jelikož si stěžovatel učinil úsudek o odborné otázce sám, aniž by to řádně zdůvodnil. Na základě výše uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že napadené rozhodnutí je částečně nepřezkoumatelné a že ve správním řízení nebyl zjištěn skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, nebyl správně vyhodnocen posudek a nebyly vyvozeny správné právní závěry.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel má za to, že krajský soud vadně vyhodnotil jak jednotlivé důkazy, tak případnou absenci dalších důkazů. Nesprávný je závěr krajského soudu, že byly překročeny meze správního uvážení tím, že si

pokračování

správní orgány učinily samy úsudek o odborné otázce a z důkazů vybraly jen některé, aniž by toto dostatečně odůvodnily. Stěžovatel však pouze konstatoval, že znalec z oboru zdravotnictví nemá odborné znalosti ve vztahu k hodnocení technických parametrů dechového přístroje, a tudíž je jeho názor irelevantní a není nutno se jím dále zabývat. Tento názor dostatečně zdůvodňuje, proč k posudku nebylo jako k důkazu přihlédnuto. V názoru krajského soudu, že námitka znalce z oboru zdravotnictví se netýkala technického stavu analyzátoru, ale výstupu z něj jako důkazů a jejich hodnocení, spatřuje stěžovatel deformaci důkazů. Pokud byl dechový analyzátor v řádném technickém stavu, je zcela logické, že i výstupy z něj za dodržení podmínek použití, které navíc u druhé a třetí dechové zkoušky nebyly zpochybněny, musí být hodnověrné. Z logiky věci nelze výstupy dechového analyzátoru hodnotit bez ohledu na jeho technický stav a obráceně, když obsluha tohoto přístroje nemůže žádným způsobem výstup (naměřenou hodnotu) ovlivnit. Stěžovatel dále vyslovil nesouhlas se závěrem krajského soudu, že z jeho rozhodnutí není patrné, proč bylo přihlédnuto k dechové zkoušce druhé a třetí, nikoliv první. Tato otázka je zodpovězena v napadeném rozhodnutí na str. 5 v posledním odstavci a na str. 6 v prvním odstavci. K závěru krajského soudu, že správní orgány pochybily, když nezaložily do spisové dokumentace metodiky, na základě kterých postupovaly, a návod k dechovému přístroji, stěžovatel uvedl, že je přesvědčen, že metodika měření alkoholu v dechu ani návod k dechovému přístroji nijak neosvědčují skutečnou naměřenou hodnotu alkoholu v dechu účastníka řízení, ale pouze stvrzují správní praxi. Není tedy nutno zakládat tyto dokumenty do spisu ani s nimi účastníka řízení seznamovat. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Účastník řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že má předně za to, že kasační stížnost není přípustná ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. V řízení před správním orgánem vznikla pochybnost o správnosti měření dechovými analyzátory a bylo tedy na správním orgánu, aby tuto pochybnost jednoznačně vyvrátil. Tato pochybnost byla založena jednak na tvrzeních účastníka řízení, na zjištěních znalce a na základě samotných měření, což ostatně připustil i správní orgán, když k prvnímu měření nepřihlížel. V řízení tak bylo třeba zabývat se i otázkou, zda naměřené hodnoty odpovídají způsobu vstřebávání a vylučování alkoholu. Tato otázka je pak otázkou odbornou, kterou si správní orgán nemůže vyřešit sám, neboť patřičnými znalostmi nedisponuje. Skutečnost, že metodika není součástí správního spisu, považuje účastník řízení za podstatnou vadu. Správní orgán také neprovedl ani další důkazy, ze kterých při svém rozhodování vycházel, např. návodem k dechovému analyzátoru. Posudek MUDr. Svatopluka Loyky, CSc. v řízení lze jako důkaz použít, jelikož znalec měl potřebné odborné znalosti z oboru toxikologie a mohl tedy kvalifikovaně posoudit výsledky dechových zkoušek. Odmítnutí použití znaleckého posudku svědčí o nepochopení námítky, která směřovala do výsledků měření a jejich zhodnocení ve vztahu ke vstřebávání alkoholu v lidském organismu, nikoli do technického stavu dechového analyzátoru, jak správně uvedl krajský soud. S ohledem na shora uvedené účastník řízení navrhl, aby kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřípustnost nebo zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a

přitom neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud především odkazuje na svoji judikaturu, z níž vyplývá, že v řízení o přestupku se nelze spokojit s tím, že skutečnost, že obviněný z přestupku se jej dopustil, se jeví být pravděpodobnou, či dokonce nejpravděpodobnější, verzí skutkového děje. Existuje-li pochybnost, že se skutkový děj odehrál jinak než tak, že naplňuje všechny znaky skutkové podstaty přestupku, nelze dospět k závěru, že byl přestupek spáchán (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 5. 2011, č. j. 7 As 4/2011 – 79, dostupný na www.nssoud.cz). V přestupkovém právu, stejně jako v právu trestním platí zásada presumpce neviny, tj. zásada *in dubio pro reo*, zásada postihu za zaviněné jednání (nikoli pouze za způsobení škodlivého následku) a zásada, že postih je možný jen v případě, že bylo prokázáno, že došlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 – 55 či ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009 – 66, dostupné na www.nssoud.cz).

Podle ust. § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích se přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem.

Podle obsahu správního spisu účastník řízení řídil dne 4. 6. 2010 motorové vozidlo a byl zastaven hlídkou Policie ČR. Podrobil se dechové zkoušce pro zjištění obsahu alkoholu krvi a v 19:26 h bylo naměřeno 0,57 promile, v 19:31 h 0,45 promile a v 19:36 0,46 promile. Zkouška byla provedena certifikovaným dechovým analyzátozem AlcoQuant 6020, výrobní číslo: A 102 398. Podle úředního záznamu účastník řízení uvedl, že nepožil alkoholický nápoj nebo jinou návykovou látku a byl u něj zjištěn zápach alkoholu. Ve vyjádření k zahájení správního řízení účastník řízení poukazoval na příliš krátké časové rozestupy mezi jednotlivými dechovými zkouškami s tím, že je silný kuřák a že dechová zkouška měla být prováděna až 15 minut po poslední vykouřené cigaretě, což se nestalo. Namítal, že rozestupy mezi dechovými zkouškami měly být v intervalech 15 minut. Předložil posudek Doc. MUDr. Svatopluka Loyky, CSc., znalce z oboru zdravotnictví, podle kterého naměřené hodnoty neodpovídají způsobu vstřebávání a vylučování alkoholu a svědčí spíše pro velkou nepřesnost přístroje. Magistrát v odůvodnění rozhodnutí o přestupku uvedl, že výsledky druhého a třetího měření splňují podmínky akceptovatelnosti podle metodiky, neboť rozdíl mezi nimi nepřesahuje 10 % a byly provedeny po 5 minutách. Podle metodiky může tabákový nebo jiný kouř v dechu testované osoby poškodit měřicí systém či způsobit nepřesné měření, a proto je testování možné po uplynutí nejméně 3 minut od skončení kouření. Tato podmínka byla splněna u druhé a třetí zkoušky. Výsledek první dechové zkoušky byl podle magistrátu zkreslen tabákovými výpary, neboť účastník řízení uvedl ve svém vyjádření, že je silný kuřák. Proto lze předpokládat, že účastník řízení před tím, než ho zastavila hlídka Policie ČR, ve vozidle kouřil. Další dvě dechové zkoušky jsou již v pořádku a vzhledem k rostoucí hodnotě alkoholu nasvědčují tomu, že se účastník řízení nacházel ve fázi vstřebávání alkoholu.

pokračování

Mezi účastníkem řízení a stěžovatelem není sporu, že výsledek první dechové zkoušky se v porovnání s výsledky dalších dvou dechových zkoušek neodpovídá způsobu zpracování alkoholu lidským organismem, což koresponduje i se závěrem vysloveným v posudku Doc. MUDr. Svatopluka Loyky, CSc. S takto vzniklou pochybností o správnosti měření se vypořádal magistrát tak, že vyšel z tvrzení stěžovatele, že je silný kuřák. Z tohoto důvodu vyloučil první dechovou zkoušku s tím, že její výsledek byl ovlivněn tabákovým kouřem, nikoliv vadou přístroje AlcoQuant 6020 či nesprávným způsobem měření. Stěžovatel však tuto argumentaci v napadeném rozhodnutí popřel. Poukázal-li znalec z oboru zdravotnictví na nesrovnalosti mezi výsledky jednotlivých měření, závěr stěžovatele, že znalec nemá odborné znalosti k hodnocení technických parametrů dechového přístroje, ponechává i nadále nevyjasněnou otázku, čím byl v daném případě ovlivněn výsledek první dechové zkoušky, pokud nebyl ovlivněn tabákovým kouřem. Stěžovatel se totiž ztotožnil s účastníkem řízení, který v odvolání poukazoval na to, že není možné, aby jím řízené vozidlo bylo v určitém časovém okamžiku zastaveno a během minuty u něj byla provedena dechová zkouška. Podle názoru stěžovatele totiž k zastavení vozidla mohlo dojít 5 až 10 minut před dechovou zkouškou. Námitka spočívající v možném ovlivnění dechové zkoušky kouřovými výpary, je podle stěžovatele „lichá“, neboť byla provedena po uplynutí nejméně 3 minut od skončení možného kouření. Stěžovatel tak neodstranil pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu. Sám poukázal na nesrovnalosti v časovém odstupu provedení první dechové zkoušky od zastavení vozidla řízeného účastníkem řízení a na to, že závěr o ovlivnění výsledku první dechové zkoušky kouřením je pouhou spekulací. Tím, že odmítl jako relevantní argumentaci magistrátu, aniž by odstranil pochybnosti týkající se výsledku první dechové zkoušky, zatížil své rozhodnutí vadou, která má za následek jeho nepřezkoumatelnost.

Závěr krajského soudu, že v této fázi řízení bylo nutné, aby byl ve správním řízení proveden důkaz příslušnou metodikou a návodem k použití dechového přístroje, byl za skutkového stavu, jak byl zatím zjištěn, správný. Takový návod musí být součástí správního spisu zejména tehdy, je-li sporné, jak mělo být při měření postupováno nebo zda bylo skutečně postupováno tak, jak návod předepisuje. Přesně tyto sporné otázky v průběhu správního řízení vyvstaly. Postup policisty při měření alkoholu v těle řidiče za použití dechového přístroje by měl zajistit, že výsledky měření budou spolehlivé. To znamená, že metodika používání přístroje by měla řešit i situace, při nichž může dojít ke zkreslení výsledku měření oproti skutečnosti nějakým dalším rozpoznatelným vlivem (např. kouřením předcházejícím okamžiku měření), a měla by dávat policistovi jasný návod jak postupovat, aby při měření tyto vlivy eliminoval a vyloučil tak možnost zkreslení výsledků. Policista by tedy měl být na základě metodiky schopen možné vlivy na věrohodnost měření rozpoznat a v případě, že nastanou na ně reagovat takovým způsobem, že případným pochybnostem předejde. Metodiku sice není možno samu o sobě považovat za právně závazný pokyn pro postup policisty, nicméně má pro posouzení věrohodnosti měření velký význam. Metodika má zohlednit všechny relevantní vlastnosti měřícího přístroje (zejména jeho technické parametry, fyzikální principy, na základě nichž funguje, aj.) včetně předem předvídatelné nestandardní situace při měření. S ohledem na to vše má dát uživateli měřícího přístroje takové pokyny k jeho používání, které povedou při jejich dodržení ke spolehlivým výsledkům měření. Metodika má tedy zajistit, že postupuje-li policista podle ní, může být výsledek měření považován za věrohodný. Metodika je

návodem, jak při měření správně postupovat, ale sama o sobě neprokazuje správní praxi, jak se domnívá stěžovatel. V daném případě však není otázka správní praxe sporná.

Ve sporu o věrohodnost měření si správní orgán, a následně případně i soud, musí ujasnit jednak, zda je obsah metodiky správný, tzn. zda metodika obsahuje takové pokyny, které při jejich dodržení povedou k věrohodnému výsledku měření, a jednak, zda podle (správné) metodiky bylo v konkrétním případě postupováno. To, co všechno bude třeba prokazovat, závisí na sporných otázkách konkrétního případu. V dané věci se stěžovatel nedostatečně a nepřezkoumatelným způsobem vypořádal s argumentací účastníka řízení poukazující na výsledek prvního měření, který podle jeho názoru neodpovídá způsobu vstřebávání a vylučování alkoholu v těle. Správní orgán si tedy musí v první řadě ujasnit, čím vším mohlo být měření za konkrétních podmínek, které nastaly, ovlivněno. Zejména, mohlo-li měření ovlivnit případné předchozí kouření účastníka řízení a jak se na výsledcích měření mohlo projevit při jejich opakování to, s jakými časovými odstupy byla jednotlivá měření prováděna. Poté by si měl ujasnit, jaké byly rozhodné okolnosti, tedy především, zda účastník řízení skutečně kouřil nebo mohl před měřením kouřit, s jakým časovým odstupem od posledního okamžiku, kdy mohl kouřit, bylo provedeno první měření, a s jakým odstupem tedy navazovala další měření. Dále si musí ujasnit, jakým způsobem měl policista při měření postupovat a co měl dělat, aby eliminoval případné vnější vlivy na měření, třeba právě předchozí kouření účastníka řízení. V návaznosti na výsledky takového zjišťování by měl správní orgán posoudit věrohodnost jednotlivých výsledků měření. Není vyloučeno, že některá z nich nebudou poskytovat dostatečně věrohodné výsledky, ale jiná ano. Pro závěr, že účastník řízení byl ovlivněn alkoholem, zásadně postačí, bude-li výsledek alespoň jednoho z provedených měření dostatečně spolehlivý, tj. bude-li jím mimo jakoukoliv pochybnost prokázáno, že v okamžiku měření byl v těle účastníka řízení přítomen alkohol a že vzhledem k časovému odstupu měření od okamžiku, kdy účastník řízení řídil vozidlo, a nemožnosti, aby se vzhledem k okolnostem alkohol do jeho těla dostal v intervalu mezi ukončením řízení vozidla a okamžikem měření, musel být alkohol v jeho těle přítomen již při řízení vozidla.

Krajský soud tedy správně dospěl k závěru, že rozhodnutí stěžovatele je částečně nepřezkoumatelné a že ve věci nebyl řádně zjištěn skutkový stav.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Účastník řízení měl ve věci úspěch, a proto má právo náhradu nákladů sestávající z odměny za právní zastoupení, a to za jeden úkon - písemné podání ve věci samé v částce 2.100 Kč (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2012), a náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky) a částka 504 Kč jako 21 % daň z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2013

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu